

Marek Jagodziński, *Antropologia komunijna*, Lublin 2015, Wydawnictwo KUL.

Ukazuje się właśnie poświęcona antropologii najnowsza praca znanego w środowisku teologicznodogmatycznym ks. prof. Marka Jagodzińskiego. Za słuszny i szczęśliwy należy uznać już sam wybór tematu, gdyż poważne dzieła poświęcone w całości teologii człowieka należą wciąż do rzadkości, a – jak słusznie zauważa Autor – „Pod względem treściowym istotne wypowiedzi o człowieku rozproszone są po całej teologii dogmatycznej, toteż trzeba je przede wszystkim zebrać według wskazanego klucza komunijnego i poddać je dalszemu opracowaniu systemowemu” Drugą szczęśliwą okolicznością jest przyjęcie przez Autora klucza hermeneutycznego w postaci teologii komunijnej. Autor dokonuje już

w pierwszym rozdziale uściśleń terminologicznych, rozróżniając ściśle pojęcia: *koinonia*, *communicatio*, *communitas* i *communio*. Ten ostatni termin w spolszczonej wersji *komunia* będzie używany następnie w całej książce.

Struktura pracy została oparta na dziesięciu rozdziałach, poprzedzonych *Wstępem* i zwieńczonych *Zakończeniem*, po którym dodano *Summary* w języku angielskim, *Bibliografię*, *Indeks autorów*, *Contents* w języku angielskim i *Spis treści* w języku polskim.

Kolejne rozdziały podejmują wyodrębnione zagadnienia i z uwagi na zawartość treściową tych zagadnień nie są sobie równe objętościowo. Rozdziały 3, 4, 6, 8, 9 i 10 posiadają dalszy podział strukturalny na punkty, zaś rozdziały 1, 2, 5 i 7 takiego podziału strukturalnego nie posiadają. Wychodząc w rozdziale pierwszym od analizy pojęcia „komunia”, w rozdziale drugim Autor poddaje analizie komunijny wymiar stworzenia człowieka. Następnie, w rozdziale trzecim, przechodzi do analizy człowieka jako osoby w kluczu komunijnym. Integralność człowieka mającego ciało i duszę jest przedmiotem badań zawartych w rozdziale czwartym, natomiast w rozdziale piątym Autor porusza zagadnienie płciowego wymiaru człowieka. Społeczny wymiar człowieka, metafizyczny i teologiczny wymiar wspólnoty ludzkiej, to treść rozdziału szóstego. Siódmy zaś rozdział poświęcił Autor transcendentalnej otwartości człowieka. W rozdziale ósmym napotykamy analizy dotyczące grzechu i zbawienia człowieka, natomiast rozdział dziewiąty zawiera zagadnienia z dziedziny antropologii eklezjologicznej. Całość książki wieńczy rozdział dziesiąty, poświęcony rzeczom ostatecznym człowieka, a więc jego egzystowaniu w eschatonie.

Tekst ks. Jagodzińskiego jest dobrze skomponowany. Precyzyjnie zakreślone mu tematowi odpowiada treść rozdziałów. Autor pisze zawsze na temat. Obce jest mu przesadne wielomówstwo i pokusa pisania o wszystkim, co się wie i co się kojarzy. Rzetelnej prezentacji zagadnienia towarzyszy też krytyczna ocena i wyciągnięcie wniosków. Z lekkością operuje szeroką literaturą przedmiotu, w tym obcojęzyczną. W układzie materiału widać logiczną kolejność wynikania informacji, co świadczy o tym, że Autor poradził sobie dobrze z materiałem, w oparciu o który komponował pracę. Inną zaletą jest wykorzystanie w dziele szerokiej gamy opracowań i literatury pomocniczej, a także ich właściwy dobór.

Uderza sprawność Autora w opanowaniu ogromnej ilości zgromadzonego materiału badawczego. Przeprowadzane analizy prawidłowo zmierzają do wyciągnięcia wniosków, które Autor formułuje precyzyjnie, choć niekiedy z lekkim dystansem. Wykorzystuje osiągnięcia wcześniejszych badaczy poszczególnych zagadnień i na bazie ich analiz i komentarzy przedstawia spójną wizję zakreślonego tematu. W rezultacie otrzymaliśmy od ks. prof. M. Jagodzińskiego rzetelne oraz interesujące, a także nowatorskie i niezwykle potrzebne opracowanie bardzo ważkiego zagadnienia antropologii teologicznej.

Nie tylko dzisiejszej teologii, ale także wprost dzisiejszemu dyskursowi publicznemu potrzebne jest jasne i klarowne sformułowanie teologicznej nauki o człowieku. Bolączki współczesnych społeczeństw przejawiające się w bezrefleksyjnym lub opartym na fałszywych przesłankach podejściu do tego, kim jest człowiek, jaka jest jego natura i struktura, skąd się bierze jego godność, jakie są jego pozamaterialne cele, skutkują zjawiskami obciążającymi życie całych społeczeństw. Dość wymieni tu patologie takie, jak aborcja, eutanazja, wypaczone pojęcie seksualności, manipulacje powstawaniem życia (np. *in vitro*) czy niszczenie ekosystemu człowieka. Człowiek dzisiejszy potrzebuje dojrzałej teologicznej refleksji nad samym sobą, stąd z radością należy powitać dzieło ks. Marka Jagodzińskiego.

Ks. Przemysław Kantyka